І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-3237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 116. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЧЕРВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 22, 1961 No. 116. VOL. LXVIII.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ДОПОМОГУ ШКІЛЬНИЦТВУ ВІДЛОЖЕНИЙ

КОМІСІЯ ПРАВИЛ ЧЕКАЄ НА ПРОЄКТ ПРО ДОПОМОГУ ПАРОХІЯЛЬНИМ ШКОЛАМ

Вашинґтон. — Урядовий законопроєкт про допомогу публічним і середнім школам (гайскулам) несподівано натрапив на труднощі в Палатній Комісії Правил, які, як мав заявити спікер Палати Сем Рейбирн, можуть спричинити те, що цей проєкт не буде цього року ухвалений. Проєкт про федеральну допомогу публічним школам находиться в Палатній Комісії Правил, яка більшістю 9-ох до 6-ох голосів вирішила, що не відошле цього проєкту до повної Палати, поки не дістане іншого законопроєкту про допомогу приватним і парохіяльним школам. Уряд вимагає $2.484.000.000 на допомогу публічним школам і $300 мільйонів на допомогу академічному шкільництву. Конґресмени - католики пропонували додати до цього проєкту окремий пункт про допомогу парохіяльним школам, але знавці конституції вияснили, що це було б незаконним. Тоді вирішили „обійти" цю справу так, що допомога приватним школам була б в законі про оборонне виховання, який то закон треба продовжувати. Прихильники федеральної допомоги парохіяльним школам побоюються, що Конґрес ухвалить федеральну допомогу публічним школам і після того не дбатиме про ухвалення допомоги приватним школам. Спікер Рейбирн звітував Президентові, що шкільний проєкт є „в клопоті", і не хотів сказати, чи вдасться ті труднощі перемогти на цій сесії. В Комісії Правил два північні демократи голосували разом із південними демократами, які є проти законопроєкту про допомогу піблічним школам і до них приєдналися ще два республіканські члени Комісії. Деякі демократичні члени Конґресу мусять підтримувати проєкт допомоги парохіяльним школам тому, що вони заступають воборчі округи з більшістю католицького населення. Голова Виховної Комісії конґресмен Адам Клейтон Павелл із Ню Йорку заявив, що він старатиметься про те, щоб законопроєкт про оборонне виховання був якнайскорше передискутований в підкомісії і пересланий до Палатної Комісії Правил. Це мало б статися ще цього тижня. Спікер Рейбирн, знаючи, що законопроєкт про допомогу приватним школам може натрапити на спротив в Комісіях і в повній Палаті, старався досі так маневрувати, щоб законопроєкт про допомогу публічним школам був ухвалений незалежно від того, яка доля зустріне пропозицію про допомогу приватним школам. Сенат ще 26-го травня ухвалив проєкт про допомогу публічним школам, яка мала б виносити $2.550.000.000. Палатні Комісії понищо розглядають проєкт про допомогу публічним школам в сумі $2.484.000.000.

Одноденний страйк портових вантажників для підтримки Морської Спілки

Ню Йорк. — Міжнародна Спілка Портових Вантажників оголосила одноденний страйк 21-го червня, щоб підтримати страйк членів Морської Спілки, який триває від минулого четверга 15 червня. О год. 12:30 мають відбутися збори в Парку Беттері, в яких мають взяти участь десятки тисяч робітників. Страйк морської спілки обіймає 82.000 робітників і він поширюється поволі на цілу країну. Ситуація загострилася, бо власники кораблів відкинули пропозиції робітників. Секретар праці Артур Ґолдберґ в перших днях страйку старався посередничити між робітниками і власниками кораблів, але він не мав успіху. Дехто гадає, що президент Кеннеді буде змушений скористати з закону Тефта - Гартлі та припинити страйк на 80 днів, щоб за той час можна було прийти до порозуміння. Морська Спілка домагається, щоб вона могла організувати і тих робітників, які працюють на кораблях, що пливуть під чужими прапорами, але є пов'язані з американським промислом і капіталами. Якщо не прийде до розв'язки конфлікту, то страйк моряків із торговельної фльоти готов перемінитися в загальний портовий страйк, в якому участь братимуть і портові вантажники. Такий страйк спаралізував би всі американські порти.

Секретар торгівлі хоче скріпити економіку країни

Неґс Гед, Північна Каролайна. — Секретар торгівлі Лютер Г. Годжс, промовляючи на зборах Тов. Торгівців Насінням, сказав, що американська економіка вийшла зі стану знижки, але все ще далеко їй до того, щоб темп її росту був задовільний. Годжс згадав всі ті урядові заходи, які вже зроблено для скріплення економіки, і додав, що сам уряд не зможе приспішити росту економіки. До цього треба зусиль всього громадянства. А ті зусилля, це: поліпшення технології, зменшення коштів продукції і коштів продажу та продукція нових і кращих товарів. На думку Годжса господарство ЗДА розвивалося в повільному темпі. Треба зліквідувати високе число безробітних і треба зменшити ті ножичі, які існують між крайовою продукцією і продукційними можливостями.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** видужує з недуги спини, але одночасно з Білого Дому повідомили, що Президент не буде виступати в різних прийняттях, щоб цим способом не припізнювати свого видужування та не перевтомлювання спини. Президента заступає віце-президент Линдон Б. Джансон, який і в найближчому тижні полетить на Гаваї, щоб там заступати Кеннеді на конференції американських губернаторів. Така довга подорож могла б втомити Президента, який при кінці тижня плянує ходити вже без милиць.

● **Асистент державного секретаря** в африканських справах Дж. Меннен Віллімс заявив, що в найближчому місяці він полетить до країн Південної Африки. Білі мешканці Південної Африки не були вдоволені з заяви Віллімса, яку він склав під час першої своєї поїздки до північної і центральної Африки, і в якій сказав, що „Африка має бути для африканців".

● **Окремий комітет „Люди людям"** зібрав 300,000 книжок, які перевезуть до Ню Йорку, а звідти до азійських і африканських держав. 2000 осіб збирали ці книжки за ініціятивою Інформаційної Аґенції ЗДА. Між книжками є наукові книжки з різних ділянок, а також повісті, оповідання і дитяча література.

● **Американський жидівський** Річник подає число жидів у світі на 13 мільйонів з чого на американському континенті є 6.450.000 жидів в Европі — 3,700,000, в Азії — 2 мільйони, в Африці — 540,000, а в Австралії і Новій Зеляндії — 68,000. У ЗДА мешкає 5,531,000 жидів, а в державі Ізраїль — 1,880,000.

Японський прем'єр нараджується з Президентом

Президент Кеннеді стисненням руки вітає в Білому Домі японського прем'єра Гайота Ікеда, що приїхав до Вашинґтону з офіційними відвідинами та на офіційні розмови. На другому пляну видно японського міністра закордонних справ Зентаро Косака та американського амбасадора в Японії, Влвіна Рейшавєра

Вашинґтон. — Японський прем'єр Гаято Ікеда прибув в минулий вівторок 20 ц. м. до Вашинґтону у товаристві своєї дружини, міністра закордонних справ Зентаро Косаки й інших високих урядовців. Японського прем'єра зустріли на летовищі віце - президент Линдон Джансон, державний секретар Дін Раск і різні високі урядовці. Зараз у першому дні свого перебування у столиці Гаято Ікеда відбув півторагодинну нараду з Президентом та окремо двогодинну конференцію з державним секретарем Діном Раском і секретарем фінансів Даґласом Діллоном. Коли в першому дні нарад річ ішла про загальні справи, головно про обмін взаємними інформаціями, при чому Президент інформував свого японського гостя про свою зустріч з Хрущовим та невтішний стан переговорів про Ляос і припинення атомових дослідів, а японський прем'єр дав загальний нарис своєї політики, — то в двох наступних днях японської візити у Вашинґтоні передбачуються детальні наради. Вони — за газетними інформаціями — охоплять справи американсько - японської торгівлі, допомоги відсталим країнам, відношення до комуністичного Китаю й ситуацію у південній Азії. Президент мав заявити японському прем'єрові, що ЗДА надалі противляться прийняттю комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. За ствердживанням преси, теперішня візита японського прем'єра проходить в міжнародній атмосфері зросту престижу Японії з уваги на її економічний розвиток та твердіший курс внутрішньої політики супроти лівих авантурників.

Міні домагається приспішити акцію для зменшення числа безробітних

Ню Йорк. — Голова Американської Федерації Праці-Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні, промовляючи на урочистості закладення наріжного каменя домів ім Семюела Ґомперса, домагався, щоб уряд приспішив акцію для зменшення числа безробітних. Він казав, що економіка ЗДА поправляється, але все ще в цій країні є коло 5 мільйонів безробітних, а деякі високі урядовці гадають, що те високе число людей без праці зліквідується само собою, без окремих засобів. На думку Міні число безробітних навіть збільшиться в зимових місяцях, якщо уряд не поведе окремої акції в тому напрямку, щоб якнайбільше зменшити число тих людей, які не мають праці. Міні проєктує широку будівельну програму, яка прискорить ріст економіки, а це дасть працю тим, що її тепер не мають. Будівельна програма уряду Кеннеді спричиниться в деякій мірі до ліквідації безробіття, але Міні гадає, що уряд повинен шукати ще й інших засобів, щоб американські робітники мали працю.

Конференція Українських Фінансових Установ заповідає річні збори

Клівленд, Огайо. — З кінцем минулого тижня тут відбулися наради Секретаріяту створеної минулого року Конференції Українських Фінансових Установ, у склад якої входять братерсько - запомогові організації, включно з УНСоюзом, кредитові кооперативи „Самопоміч" та позичково - ощадностеві спілки. В результаті нарад Секретаріяту, в яких взяли участь: інж. Міллянич, інж. Несторович, п. Довгань, д-р Тимків, дир. Тарнавський, дир. Пуцило й інж. Куропась, рішено між іншим відбути в днях 21 і 22-го жовтня ц. р. річні збори Конференції на Союзівці, оселі УНСоюзу біля Керґонксон. У підготові до цих зборів покликано окремі комісії: програмову, фінансову, організаційну, статутову і технічну. Річні збори будуть попереджені ще одними нарадами Секретаріяту, які відбудуться в Дітройті 7-го жовтня ц. р.

ПРОХАЄМО ВИРОЗУМІННЯ

У програмі дальшої модернізації та механізації праці у В-ві „Свобода" заінстальовано в останніх днях новий, модерний і цілком автоматичний адресоґраф із спроможністю вибивати до 12.000 адрес на годину. Така можливість приспішення висилки щоденника дає нові великі перспективи для дальших технічних, а частинно й редакційних поліпшень, бо можна буде пересунути на пізнішу годину здачу газети на пресу і тим самим включити в неї найновіші вістки, як також приспішити доставу газети передплатникам і читачам. Тим часом, інсталяція та користування новою машиною вимагає відповідного достосування як машини, так і працівників, що в початках може дати деякі неточності: припадково пропущення одної чи другої адреси, висилку на ту саму адресу двох примірників і подібне. Ці евентуальні неточності будуть швидко усунені, а тим часом прохаємо вирозуміння.

Президент Західньої Німеччини офіційно відвідує Францію

Париж. — Д-р Гайнріх Любке, президент Німецької Федеративної Республіки, прибув у вівторок 20-го червня до Парижу з офіційними відвідинами, як перший голова німецької держави, заприязненої і союзної з Францією. Цей історичний момент підкреслено в промовах однаково президента де Ґоля, як і Любке. Обидва говорили про приязнь між обома народами та їхні спільні цілі для справи миру і свободи. У товаристві західньонімецького президента є його дружина, міністр закордонних справ Гайнріх фон Брентано й інші високі урядовці. Офіційні французькі будинки вперше були вперше удекоровані прапорами з німецькими державними барвами. Проти того сердечного характеру маніфестаційної німецької візити виступили тільки скрайні праві і комуністичні французькі кола. Правий щоденник „Аврора" погодився, щоб „з уваги на обставини" дано західно - німецькому президентові „куртуазійне прийняття", але водночас застеріґся, що той щоденник вивісить на свому будинку виключно лише французький прапор. Знову ж комуністичний „Ль 'Юманіте" лаявся знову на німецький мілітаризм, йдучи по лінії привичної совєтської пропаґанди.

Президент Пакістану прибуде до ЗДА для з'ясування непорозумінь

Вашинґтон. — Президент Пакістану Мохаммед Аюб Хан приспішив свій приїзд до З'єдинених Держав і, замість в листопаді, прибуде вже 11-го липня ц. р. Офіційно сказано, що він переговорюватиме про „справи негайної важливости", але в газетних коментарях подається за причину приспішення того терміну — випередити заповіджені відвідини індійського прем'єра Неру у Вашинґтоні. Пакістан належить однаково до Середньо-східнього оборонного пакту (СЕНТО), як і Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО) і тому є віддавна одним з найвірніших союзників Америки. Проте в останньому часі між Пакістаном і ЗДА ніби трапились дисонанси, що їх має зліквідувати Аюб Хан у своїх нарадах у Вашинґтоні. За американськими коментарями, пакістанські державні мужі дуже неприхильно поставились до заяви віце-президента Линдона Джансона з 24 травня ц. р., в якій він виявив, що він звернувся в імені президента Кеннеді до індійського прем'єра Неру, щоб той перейняв лідерство в цілій південній Азії. Між Пакістаном і Індією є все ще неполаднаний спір за Кашмір. Пакістанці ніби були неприємно вражені також запитом збоку американської амбасади, чи в недавніх боях з афґанцями вони не користувались отриманою від Америки зброєю. Далі, Пакістан просив дати йому $ 945.000.000 допомоги на два роки, а йому признано $ 320.000.000 на один рік. Тому в Пакістані ніби вважають, що ЗДА з більшою прихильністю ставиться до невтральних, як союзних країн.

● **У Парижі,** в будинку туніського тижневика „Африк Аксіон", який мав опінію неофіційного органу альжирсько-арабських націоналістів, вибухла сильна доморобна бомба, підкинена імовірно французькими націоналістами. Пожежна сторожа швидко загасила пожежу, що огорнула дім.

Українці взяли участь у з'їзді славістів в Монтреалі

Монтреал, Канада. — В середу і четвер 13 і 14 червня тут відбувся з'їзд канадійських і американських славістів, в якому взяли участь такі українські науковці: д-р Богдан Боцюрків, д-р О. Старчук і д-р Яр Славутич з Едмонтону, д-р В. Буйняк із Саскатуну, др П. Юзик і д-р Я. Рудницький з Вінніпеґу, д-р Яр. Розумний із Солбури, д-р К. Біда і д-р В. Ю. Кисілевський з Оттави та славісти монтреальського осередку з о. д-ром Залеським на чолі. Доповіді виголосили: д-р Рудницький про ляйпціґське видання Шевченка з 1859 р., д-р Славутич про совєтський підхід до українського правопису й д-р Боцюрків про реформи Хрущова в СССР. Президентом Канадської Асоціяції Славістів вибрано д-ра К. Р. Зубковського, віце-президентом д-ра Б. Боцюркова і секретарем остався д-р Буйняк, редакторами видань Асоціяції д-р Рудницький з Вінніпеґу й д-р Луцький з Торонта. Черговий з'їзд рішено відбути 14 - 16 червня 1962 р. в Гамілтоні, Онт.

● **В Сінґапурі,** великому порті на південому шпилі Маляйського півострова, арештовано 11 осіб під закидом змови проти існуючого там правління. Газети не пояснюють, яку ролю в тій змові грали китайські комуністи.

● **В Англії** відмовлено право відклику до вищого суду недавньому англійському дипломатові Джорджові Блейкові, якого засуджено на 42 роки в'язниці за ведення впродовж останіх десятьох років шпигунської роботи в користь Совєтів.

„Тризуб" грає фінал у Филаделфії

Чаша Першуна ЗДА т. зв. „Опен Челлендж Кап", яку здобув в минулому році наш „Тризуб" і тепер у фінальній грі зі шкотами з Лос Анджелесу бореться за задержання її та звання чемпіона 1961 року в себе. Змагання за цю Чашу відбудуться в неділю 25 червня у Филаделфії

Филаделфія. — В цю неділю, 25 червня, відбудуться у Филаделфії другі фінальні змагання за Чашу і Чемпіонат ЗДА у футболі, в яких зустрінеться минулорічний чемпіон ЗДА „Тризуб" з другим претендентом на ці лаври 1961 року „Юнайтед Скатс" з Лос Анджелесу. Перші фінальні змагання, які відбулися два тижні тому, закінчилися нерішеною 2 : 2, що треба вважати успіхом наших футболістів на чужому грищі. Успішними ці нерішені змагання були тим більше, що „Тризуб" грав їх по подорожі до Лос Анджелесу і в кліматичних умовинах, до яких наші не привикли. На додаток треба відмітити, що в нормальному часі ці змагання мали вислід 2 : 1 для „Тризуба", але суддя гомусь їх продовжив до часу вирівнання висліду господарями і то воротами, що їх можна оспорювати. Ці рішальні змагання у Филаделфії відбудуться в неділю о год. 2:30 по полудні на грищі при 29-ій та Клірфілд вулицях. Як можна сподіватися, ці великі змагання за звання першуна цілої країни у футболі притягнуть велике число симпатиків футболу.

ЗАХІДНІ АЛЬЯНТИ НАРАДЖУЮТЬСЯ НАД СПРАВОЮ БЕРЛІНУ

Вашинґтон. — Покликана два роки тому до життя постійна міжальянтська комісія для справ Німеччини й Берліну нараджувалась у Вашинґтоні в минулу п'ятницю і суботу, а між Вашинґтоном, Парижем, Лондоном і Бонном відбувається ввесь час жвавий обмін думок на тему політичних і військових ходів, потрібних в обличчі нових большевицьких погроз. Головував на тих вашинґтонських нарадах асистент державного секретаря для европейських справ Фой Д. Колер, а учасниками нарад були француз Жан Ляльой, англієць Евелін Шакбурґ та західньо-німецький амбасадор д-р Вільгельм Ґревє. Наради охоплювали між іншим також текст відповіді, що її державний департамент приготовляє Хрущову на його меморандум у справі Німеччини й Берліну, вручений 4 червня ц. р. Президентові у Відні. Не виключають, що з кінцем цього року може відбутись в цій справі західня конференція „на вершинах". Останні погрози Хрущова й Вальтера Ульбріха відбились голосним відгуком в усіх західніх столицях, одинаково в урядових, як і парляментарних колах. Заява демократичного сенатора М. Менсфілда про можливість перетворення цілого Берліну, західньої і східньої частини, у вільне зневтралізоване місто, знайшла неприхильний відгук по різних сторонах. Державний секретар Дін Раск заявив, що західнє становище щодо оборони теперішнього статусу кво в Західньому Берліні не змінилося та що сен. Мансфілд висловив тільки власну думку, як це, зрештою, заявив був він сам. Республіканські сенатори Стайлс Бриджес і Джек Міллер таврували заяву сен. Мансфілда, покликуючись м. і. на думку кол. віцепрезидента Ричарда Ніксона, що з черги викликало реакцію збоку сен. Губерта Гомфрі, який боронив сен. Масфілда проти оскаржень в „угодівстві". Тим часом у Лондоні англійський міністер закордонних справ лорд Гюм заявив, що Совєти мусять здати собі справу, що всякі переговори на тему Берліну мусять бути попереджені визнанням таких принципів: 1) право берлінців до самовизначення, 2) право західніх альянтів бути в Берліні і 3) право вільного доступу до міста. Англійський міністер закордонних справ підкреслив, що будь-які зміни, застосовані до західньої частини Берліну, мусять стосуватись так само його східньої частини. Прем'єр Мекміллен заявив в палаті громад, що останні виступи Хрущова — його меморандум вручений президентові Кеннеді і його публічна промова — це „атака на наші права й обов'язки" в Берліні. Мекміллен потвердив заяву лорда Гюма та висловив переконання, що було б для цілої справи найкраще, як би Москва усвідомила, що Захід твердо стоятиме при тих принципах в усяких переговорах про Берлін.

Три ляоські князі не можуть погодитись щодо спільного уряду

Женева. — Три ляоські князі, які нараджуються в Цюріху у Швайцарії, а саме теперішній прозахідній прем'єр Бун Ум, колишній „невтральний" прем'єр Суванна Фоума і його дворідний брат, лідер комуністичного руху Патет Ляо Суфановонґ, погодившись щодо принципу незалежности й невтральности Ляосу розійшлись відразу при розгляді практичних способів осягнення компромісового складу уряду. Суванна Фоума і Суфановонґ зажадали, щоб визнати сучасний політичний поділ в Ляосі на три течії — прозахідню, невтральну і комуністичну. Бун Ум спротивився, вказавши правильно, що так звані невтралісти йдуть рука в руку з комуністами і тому при окремій репрезентації обох тих течій в коаліційному уряді комуністи відразу змайоризували б прозахідню течію. Далі, Бун Ум відмовився погодитись на те, щоб новий уряд зажадав виключення Ляосу з-під протекції Південно-східнього азійського пакту, бо ж Ляос не є членом тієї організації. Суванна Фоума заявив, що в „його уряді" не буде Буна Ума, який ніби висловив бажання відійти від політики. Сам Бун Ум цьому заперечив.

Республіканці називають Віденську конференцію „новим Теґераном"

Вашинґтон. — Республіканський Крайовий Комітет у своїй періодичній публікації „Бойова Лінія" називає конференцію президента Кеннеді у Відні з Нікітою Хрущовим „новим Теґераном і Каїром" з 1943-го року. Кеннеді почав політику „однієї особи", яку під час світової війни вів президент Ф. Д. Рузвелт, який здивував був навіть самого Сталіна, закликаючи створити „Індії на совєтський зразок". Рузвелт також пропонував тоді, щоб Франція зреклася Індо-Китаю, хоч вона тоді була союзником ЗДА в боротьбі проти Гітлера. Республіканський Крайовий Комітет пише в цій справі таке: „Президент Кеннеді розмовляв із Хрущовим, а в Женеві велися переговори про Ляос, частину колишнього французького Індо-Китаю. Можна побоюватися, що Кеннеді вкінці передасть Ляос комуністам, але це станеться, аж після того, як у Ляосі буде створений так званий коаліційний уряд, який опанують комуністи". Республіканці твердять, що конференція Кеннеді з Хрущовим в днях 3 - 4 червня „дала наслідникові Сталіна можливість почати новий похід проти західнього Берліну".

У СВІТІ

● **Сталін** домагався на Теґеранській конференції в Ірані, в 1943 році, з участю Черчила і Ф. Д. Рузвелта, щоб вистріляти 50,000 до 100,000 німецьких старшин, включно з цілим командним складом і таким чином забезпечитись проти відродження німецького мілітаризму. Тепер оприлюднено в Америці тайні протоколи з конференцій „на вершинах" у Каїро і Теґерані з часу другої світової війни.

● **Посадник Західнього Берліну** Вільгельм Брандт рішуче спротивився вимозі східньо-німецьких комуністів, щоб у Західньому Берліні закрити пункти приймання втікачів із Східньої Німеччини. У зв'язку з новими совєтськими атаками на Західній Берлін та погрозами збоку східньо-німецьких властей, від шістьох тижнів збільшилось число німецьких втікачів на Захід, бо вони бояться, щоб герметично не зачинено доступу до Західнього Берліну.

● **В Південному Тиролі** італійські вояки застрелили двох молодих німців, які не зупинилися на їх заклик на вулиці після проголошеної там у минулому тижні поліційної години. Це вбивство додало пального до напруженої тамошньої політичної атмосфери у зв'язку з щораз гострішою боротьбою німців з Південного Тиролю за автономію. До столиці Південного Тиролю Боцен (Больцано) приїхав італійський міністер внутрішніх справ Маріо Шельба для слідства в справі чисельних тамошніх бомбових атентатів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

З перспективи 20 років

Сьогодні минає 20 років з того дня, коли два найбільш кровожадні диктатори, Гітлер і Сталін, розпаливши перед тим спільною змовою другу світову війну, схопили один одного за горло, розпочавши найбільш запеклу в історії боротьбу за володіння над світом. Правда, 20 років, навіть у теперішній добі блискавичної комунікації, ще не становлять досить далекої перспективи, з якої можна було б аналізувати і оцінювати події з необхідною для такої аналізи і оцінки об'єктивністю та спокоєм. А проте, навіть ця відносно невелика перспектива дозволяє зробити ряд проречистих стверджень і висновків.

Передусім треба ствердити, що при наявності диктатур війна справді неминуча. Західні демократії своїм бажанням миру за всяку ціну і відповідним до того поступуванням не то не відвернули, але ще й приспішили другу світову війну. Диктатора Гітлера не задовольнило ані „рівноправство", ані Надрайнщина, ані Мюнхен з Австрією та Чехо - Словаччиною, бо він хотів усього. Що більше, поступки і угодівство західних демократій ще більше підсилювали його апетит та агресивність. В таких обставинах вибуху війни годі було уникнути, і 20-літня перспектива тільки потверджує цю істину. Яка ж шкода, що в світі є ще так багато не тільки звичайних людей, але й політиків та державних мужів, що не витягнули з цього відповідної науки для свого поступування.

Друга правда, яку підкреслює та увиразнює перспектива минулих 20 років, це підступність і віроломність совєтської диктатури. Насамперед червона Москва зрадила альянтів і порозумілась з Гітлером, щоб поділитися світом. Тоді в її пропаганді західні демократії були „плютократами", що не мали, мовляв, найменшого права захищати Польщу чи Чехо - Словаччину і обмежувати Німеччину в її „лебенсравмі" — життьовому просторі. Коли ж самі диктатори почали між собою війну, тоді віроломна Московія вдалася супроти альянтів до такого самого підступу, з яким їй не пощастило супроти її союзника Гітлера. Упродовж всієї спільної воєнної кампанії, а пізніше в Тегерані, Ялті і Потсдамі західні альянти мали більше, ніж потрібно, доказів на те, що вірити Москві не можна. На жаль, вони ще й досі в цьому не переконалися, бо все ще пробують з нею договорюватись.

Третя правда — це численні на протязі двадцятьох років докази, що виграна війна ще далеко не означає перемоги і виграного миру. В другій світовій війні західні альянти боролися за демократію, за чотири свободи, за Атлантійську Хартію, але вони не зуміли довести тієї війни до кінця, не зуміли послідовно розправитись з усіми ворогами тих ідеалів. Боролися за волю, але мали за союзника найбільшого в історії рабовласника. Висновок ясний: друга світова війна — це була радше друга світова битва, якої аж ніяк не можна вважати за закінчену, бо ж залишився ще партнер з гітлерівської змови проти миру і волі, проти справедливости для всіх.

Все ж таки одну велику науку витягнув вільний світ з другої світової війни. Бо хоч він і сьогодні прагне миру, як прагнув його в 1939-му році, проте далеко краще приготований на всякі можливості, якби того миру не можна було здобути.

Перспектива минулих 20 років дуже повчальна і для українців. В першій мірі вона ще раз потверджує, що ніхто н' 'ого не буде визволяти із самого тільки сантименту і що єдина реальна сила, на яку можна розраховувати, це своя власна. Всі бо раді допомогти тому, хто має силу і відвагу допомогти собі самому, а така сила поневолених полягає головно в їхній єдності, жертвенності та рішучості. Ми маємо жаль і претенсії до західніх демократій за те, що вони не витягнули відповідних практичних висновків із досвіду другої світової війни. Але чи витягнули такі практичні висновки ми самі? В нашій теперішній дійсності небагато є фактів, якими можна б було обґрунтувати позитивну відповідь на такий запит.

Та все ж таки в історії двох минулих десятиріч ми знаходимо деякі факти, що дають надії. Ця бо історія, мабуть, ліпше, ніж будь-який інший період, доказує, що світ таки справді не може „пережити" наполовину вільний, наполовину поневолений і що раніше чи пізніше справа волі й незалежности таки мусить перемогти, бо вона — невід'ємне право людини, вона — найвищий ідеал людства і передумова його щастя. Це, мабуть, одинокий радісний висновок із сумної перспективи минулих 20 років.

Молодь, що думає

7-ий Конгрес Об'єднання українських академічних Товариств „Зарево", який відбувся в минулі суботу й неділю в Ню Йорку, зактуалізував проблеми української студіюючої молоді поза межами України. Сам він був надзвичайно позитивною подією, як наявний доказ існування хоч може невеликого, проте таки наявного гурту української молоді у вільному світі, зокрема в ЗДА і Канаді, яка поважно підходить до своїх завдань — сучасних і майбутніх. Найпозитивнішою сторінкою цього з'їзду було проповідування в головній ідеологічній доповіді, як і в дискусії, потреби відірватися від анахронічних доктрин і йти з поступом часу, з розвитком подій в Україні й світі, залишатись вірними ідеям націоналізму, під аспектом вимог нового часу. Коли за дискусійну можна вважати тезу головного доповідача на цьому з'їзді „Зарева", що українські політичні партії віджили і „безповоротно мусять зійти з нашого форуму", то бездискусійною є правда, що український націоналізм — куди ширше явище, як політичні партії, які в своїй назві мають слово націоналістичний, і що лихом українського націоналізму від 30-их рр. стало саме те, що його стягнено до рівня політичних партій.

„Зарево" не є, зрештою, одинокою організацією академічної української молоді, яка гуртує тих, що приготовляються не лише до професійно - заробітної праці, а й до ролі провідників українського зорганізованого життя. Відомо, що найбільшою такою організацією є Союз Українських Студентських Товариств в Америці (СУСТА), який є федерацією коло 20-ох українських громад і клюбів по різних американських коледжах та університетах і який саме 2-го липня ц. р. відбуватиме свій 5-ий Конґрес в Дітройті. До СУСТА не належать ідеологічні студентські організації, такі, як „Зарево". Зате Союз Українських Студентів Канади (СУСК) охоплює вже й дві націоналістичні студентські організації, як і організацію католицької молоді „Обнову. Скільки членів в кожній з тих організацій і всіх разом — трудно напевно знати. Очевидно було б бажано, щоб такої свідомої, зорганізованої та громадськими категоріями думаючої української високошкільної молоді в ЗДА і Канаді було якнайбільше.

З продовженням ворожої окупації на рідних землях і поглибленням большевицької русифікаційної політики в усіх ділянках життя, а водночас з поступом процесу природної асиміляції в країнах нового поселення, мусять затиратися ідеологічно - програмові різниці між окремими групами старшого громадянства і тим паче студіюючої молоді. Мусить завмирати доктринерство й загибати партійництво. Зате з тим більшою виразністю висувається об'єднуюча плятформа державности і соборности українських земель. Зацікавлення українських студентів і студенток проблемами України і кардинальним питанням — як стати найкориснішим для справи визволення України — ось нелегке, але надзвичайно почесне завдання всіх оцих наших студентських організацій. Вони повинні користуватись куди більшим зацікавленням збоку старшого громадянства й всецілою підтримкою для здійснення тієї своєї великої історичної місії.

ПАМ'ЯТАЙМО 1941-ий РІК!

Двадцять років тому західні українці знайомилися вперше зі справжньою суттю режиму, що назвав себе владою „селян і робітників". Червень 1941 року став червоний від крови українських людей, замучених большевицькими катами в заповнених ущерть в'язницях галицьких і волинських міст та містечок.

Початок цього гарячого літа закарбувався навіки в пам'яті кожного, хто його пережив. Глухі вісті про щось жахливе, що твориться у в'язницях, кружляли здавна, але не всі цьому вірили. Та коли опала курява на слідах останніх енкаведівських автомашин, люди кинулись до в'язниць, щоб визволяти своїх рідних. Але визволяти вже не було кого. Хто опише безмірність жаху, що відкрилась перед очима прибулих, коли розбито тюремні брами? Ніхто на своєму віку чогось подібного не бачив. Гори понівечених тіл залягали келії, валялись по коридорах і підвалах. Декуди в'язниці виявились порожніми, а вбитих знайдено звалених в одній чи декількох братських могилах. Багато вбитих було в дикий спосіб спотворено руками енкаведівських деґенератів.

Все це пригадується сьогодні немов якесь кошмарне видіння. Пригадується гамір і голосіння людей. Пригадується, як молоді словацькі вояки, які йшли з німцями в поході на схід, побачивши в одному з міст відкриту масову могилу, хлипаючи затуляли руками свої обличчя.

Мабуть не було ні одного міста чи містечка в Галичині і на Волині, де енкаведівські кати не залишили б по собі кривавого жнива. Львів, Тернопіль, Станиславів, Чортків, Бережани, Золочів, Самбір, Дрогобич, Берестя, Рівне, Крем'янець, Луцьк — це тільки найбільш відомі.

У Львові большевики стріляли з автоматів крізь зачинені двері в'язничних келій, густо набитих в'язнями. У підвалах складали вбитих верствами, посипаючи піском, щоб легше було по них ходити. Загалом у львівських в'язницях замордовано біля 3-ох тисяч осіб. В Тернополі вбитих скидали у велетенські ями-могили, які тільки згодом розкопано. В Самборі виганяли в'язнів на тюремну площу і косили кулеметним вогнем. Так зліквідовано коло тисячі осіб. Відомо, що врятувався один священик, який після перших стрілів упав, прикинувшись мертвим. В Дрогобичі в'язниця була залишена порожньою, і люди думали зразу, що в'язнів кудись вивезено. Тільки через декілька днів відкрито на в'язничному подвір'ї братську могилу, зарівняну й присипану жужілю. У цій могилі один на другому лежало біля трьох сот в'язнів убитих різними способами. В одному місці знайдено багато кожушків, що їх носять селяни на Закарпатті. Мабуть, не думали закарпатські юнаки, які забажали видістатись з мадярської неволі на Україну, що на тому боці їх „визволить" куля большевицьких опричників.

Скільки їх було всіх закатованих у тому велетенському погромі ще й досі навіть приблизно не встановлено. Хто вони були за своїм походженням — багатії, „експлуататори", „капіталістичні акули"? Кожному відомо, що в нашому вбогому суспільстві, що проживало спершу під австрійською займанщиною, а опісля під польською, таких не було. Отже, були це селяни, робітники, вчителі, духовники, кооперативні працівники і найбільше молоді — головно селянської. Очевидно, всім їм почеплено ярлик „буржуазних націоналістів" і „ворогів народу". Оповідали, що в 1939 р. один з „визволителів" цинічно заявив: „У вас, кажется, девяносто процентов врагоф народа, но ми с німі справімся". От якраз із цих „дев'яноста процентів" походили ті, з якими почали справлятись — зразу приховано, а згодом відкрито, коли прийшла пора.

У свій час справа цього масового вбивства була голосною і в світі відомою. Про неї писала европейська преса, зокрема преса невтральних країн. Шведська „Стокгольмс Тідінґен" з 7 липня і швайцарська „Ді Тат" з 6 липня 1941 р. принесли репортажі своїх кореспондентів, які власними очима оглядали це діло совєтського правління. Але минають роки і події відходять у забуття. Відходить поволі й ця. До того з українського боку небагато робиться, щоб зберегти непофальшованими дані для літопису нашої найновішої історії. Згадана подія вже може й забулася б, якби не відома афера Оберлендера, що минулого року стала газетною сенсацією. Кампанія, яку большевицька Москва почала проти колишнього бундесміністра Оберлендера, привела між іншим до виявлення справи погрому, вчиненого над українським населенням, запротореним у львівській в'язниці. Коли ця справа набрала розголосу, то її треба було кудись пришити. Звичайно, видавалося, що найлегше її пришити „фашистським загарбникам і їхнім ОУН-івським прихвостням". З тією метою аранжовано цілу низку видовищ — свідчень, процесів, конференцій, на яких, розуміється, все було виявлено, доведено й засуджено. Відомо ж, що методами совєтського „правосуддя" можна довести все, що завгодно. Та справа пішла іншою дорогою, коли Оберлендер зажадав слідства, яке й було переведене Міжнародною Асоціяцією Політичних в'язнів і у висліді якого стверджено його непричетність до згаданого погрому. Знову ж проти т. зв. батальйону „Нахтіґаль" (Дружини Українських Націоналістів) повела слідство німецька державна прокуратура і врешті слідство припинила, встановивши, що у в'язничній масакрі у Львові цей курінь участи не брав з тієї простої причини, що в той час його у Львові не було — там діяла ще совєтська влада. Після того справа затихла.

З приводу цього не перший раз приходиться ствердити, що ми — нарід із слабим почуттям ваги історичної правди. Бувальщина зберігається у нас здебільша в формі неписаних спогадів. Записаного ж і документарно ствердженого назагал небагато. Тому й не диво, коли, згадуючи про якусь подію з нашого минулого, не раз доведеться почути: одні кажуть так, а другі інакше, а хто його знає, як воно справді було. Сумно й соромно стає, коли порівняємо, як подібні справи стоять в інших народів. У деяких записано цілі бібліотеки, якщо йде про мартирологію народу, зареєстровано кожну подію і задокументовано її свідченнями свідків. Це матеріял рідкої історичної вартости, про який не всі знають, але який загально респектують і яким в прийдешньому користуватимуться історики. І якщо в нас таких матеріялів немає не тільки про дрібні події, але й про важливі, то різні неточності й перекручення нашої історії є цього прямим наслідком. Навряд чи й Москва рискувала б пришивати львівські вбивства батальйонові „Нахтіґаль", якби про цю подію існувала якась солідна документарна публікація.

Отож, коли відзначатимемо 20-у річницю мученичої смерти жертв совєтського народовбивства, то маймо на увазі, що їхня пам'ять буде збережена щойно тоді, коли буде документарно встановлено й ствердженo: ким, де і за що вони були вбиті. Поки живуть свідки подій, про які згадано, поки не затерлися ще в пам'яті їхні відомости — їх свідчення повинні бути записані, зібрані й збережені у якійсь громадській чи науковій установі. Це наша повинність, що її наказує не тільки пошана пам'яті замучених, але й пошана до себе самих.

І. В.

НЕВРАЛЬҐІЧНА ТОЧКА

Між двома світовими війнами назву політичної невральгічної точки місто Гданськ, що було „вільним містом" з німецькою людністю на території історичної Польщі. Гданськ (в німецькій мові — Данціґ) був „яблуком роздору" між Польщею та Німеччиною, і в 1939 р. Гітлер почав війну проти Польщі під претекстом „визволення Данціґу".

Здавалося б, що історія мала б дечого навчити державних мужів світу, щоб не творили нових невральґічних точок. Однак це зроблено з Берліном: столицю Прусії та німецької імперії договором з СССР розділено після 1945 р. на чотири сектори — американський, англійський, російський та французький. Залоги чотирьох держав мали своїм завданням охороняти порядок у місті, а їх командири — відбувати спільні наради в справах Берліну. Це мала б бути „коекзистенція" вільного світу з комуністичною диктатурою.

Демократичні політики вірили, що Сталін та інші комуністичні вожді додержать договору з своїми партнерами у війні проти Гітлера. Але „згода в сімействі" не тривала довго. Взявши в руки територію Німеччини, приділену Москві як „совєтська зона", Сталін створив там „німецьку демократичну республіку" під диктатурою місцевих комуністів. Совєтський сектор Берліну прилучено до „Німецької демократичної республіки". Три чверті Берліну лишилися під контролею західніх держав.

Вільні вибори в Західньому Берліні показали, що тамошня людність не хоче й чути про комуністів. Однак, Москва та її німецькі комуністичні помагачі не зреклися наміру захопити в свої руки цілий Берлін. Це випливає не тільки із відомого загарбництва комуністів, але має також причини політичні й економічні. Західній Берлін має на своїй території потужні радіовисильні, які щодня подають німецькій людності під комуністичною диктатурою відомості про життя у вільному світі. Саме існування Західнього Берліну є живою пропагандою проти комуністичного режиму, бо рівень життя у вільному Берліні далеко вищий як в совєтському секторі міста.

Москва пробувала захопити Західний Берлін, перегороджуючи доступ до міста західнім державам. На це західні держави відповіли створенням „повітряного мосту", — довозом харчування і всякого постачання Берлінові з поміччю літаків. Москва в той час (1949 - 1951) не відважилася збивати літаки західніх держав своєю артилерією, щоб не викликати відплати. Тому володарі Кремлю взялися до заходів дипломатичних: Хрущов погрожує західнім великодержавам, що він підпише окремий мировий договір з „Німецькою демократичною республікою". Визнавши таким чином німецьких комуністів за повноправних партнерів, Хрущов хоче надати тій сателітній республіці права незалежної держави, і дозволу „німецького Сталіна" — Ульбріхта — мусіли б питати західні держави на в'їзд до Західнього Берліну.

Звичайно, цей плян викликає обурення серед німців і протести західніх великодержав. Хрущов, однак, на це не вважає. При кожній нагоді, коли треба „сколотити воду" в міжнародних відносинах, він виступає з пляном сепаратного мирового договору з совєтською Німеччиною і загрожує неприємними наслідками колишнім союзникам СССР у війні.

Нічого нового не вніс і свіжий меморандум Хрущова, переданий Кеннеді у Відні. Хоч чутно голоси слабодухів, які кажуть, що за вільний Берлін ніхто не хоче умирати в атомовій війні, але треба пригадати історію Гданська. 1938 - 1939 у Франції іронічно казали: „Умирати за Гданськ?" Але та іронія не була до речі. Бо питання полягає в тому, що демократичні держави, давши волю диктаторам у малому питанні, мусіли б капітулювати і в справах великих. Щоб унеможливити велику війну, треба виявити твердість і непохитність в обороні позицій малих, ґарантованих міжнародними договорами. Договори треба шанувати — казали стародавні римляни.

П. А.

НЕ ТРЕБА

Ти неба просинь
Просиш
Подарувать блакиті цвіт . . .
Нащо вона очам — не треба.
Лиш землю обіймає небо,
А ти обіймеш цілий світ.

•

Вмитий зливою день,
Смійся,
Радуйся,
Грай пісень
На семиструнній райдузі!

ВЕЧІР

Вечір сонця недопалок
Скрив під синю свиту.
Курява поволі спала,
Чередою збита.
Проходолу точить тихо
Крижана зірниця . . .
Тільки спекою ще диха
Молоко в дійниці.

ВІКТОР МОГИЛЬНИЙ

ТИЖДЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

Широковідомий в Америці католицький часопис „Денвер Кетолік Реджістер" з 15-го червня ц. р. містить першу з редакційних статтей п. н. „Тиждень Поневолених Народів". Наведемо частину цієї статті:

„Третій тиждень липня дає нагоду для публічного вислову про закордонну політику, яка доказує свою вартість. Публічний закон 86-90 уповноважує і просить Президента ЗДА проголосити „Тиждень Поневолених Народів" так, як це зробив президент Айзенгавер на велике приголомшення Хрущова.

Президент Кеннеді не зобов'язаний законом робити таку проклямацію. Конґрес лише уповноважує і просить його зробити це. Судячи з реакції Хрущова, віримо, що це було б доброю політикою, бо вона вдаряє його там, де болить. Едвард М. О'Коннор, комісар у справах переміщених осіб, пише в „Українському Квартальнику", що клич „Африка для африканців" мав би дійсне значення тоді, якби його перевести на політику „Росія для росіян", бо росіяни становлять лише 55 відсотків населення многонаціонального Совєтського Союзу".

Отже, стаття Едварда М. О'Коннора, вміщена у весняному числі „Українського Квартальника", знайшла щирий відгук і належну оцінку в редакції найбільшого американського католицького часопису. Безсумнівно тому, що її автор влучно вказує на помилки в американській політиці супроти поневолених народів. На помилки, які нині так тяжко мстяться на американському престижі в цілому світі. Одначе, автор вірить, що ще не запізно, бо, крім цього всього, ті поневолені народи є найкращими союзниками вільного світу, і вільний світ ще може використати найефектовнішу зброю в боротьбі проти Росії — бажання поневолених народів бути вільними.

О'Коннор наводить уривок з поеми великого сучасного американського поета Фроста, яку він присвятив інавгурації президента Кеннеді. В цій поемі Фрост подивляє духову велич американських президентів — Вашинґтона, Адамса, Джефферсона і Медісона, які своїм ґероїзмом та знанням змусили американців стати нацією.

Пишучи про бажання поневолених народів бути вільними, О'Коннор наводить слова Шевченка з поеми „Юродивий" — „Коли ми діждемося Вашинґтона". Він каже, що між ідеями американського і українського поета немає різниці, хоч репрезентують вони інші народи і виступають в різному часі.

Варто, щоб і наша преса вже тепер присвятила увагу Тижневі Поневолених Народів, а громадянство подумало над плянами використання цієї нагоди. Хай протиакція біломосковської еміґрації та збаламучених нею деяких американців не зневірює нас, а заохочує, бо це ж якраз є барометром того, що наша акція б'є там, де болить, і тим самим є доцільною.

Судячи з вище наведеного, доходимо до висновку, що видаваний Українським Конґресовим Комітетом „Український Квартальник" виконує важливе завдання у боротьбі за визволення не тільки нашого, але й інших поневолених народів. Платники Народного Фонду можуть радіти, що за їхній даток ведеться корисна й успішна праця. Можемо щиро побажати УККА, щоб він і далі вдержував на високому рівні свою цінну публікацію „Український Квартальник".

К. К.

Филип Т. Васильовський

СЕЛО ЛУБНА ТА ЙОГО ТРАГЕДІЯ

(4)

В домівці „Просвіта" відбувались різні імпрези і курси. Курс трикотарства і вишивок тривав від 22. 11. 1937 до 22. 1. 1938 р. Був ведений напереміну: одного дня в читальні ім. Т. Шевченка, в долішній частині села. В курсі, що його вела Ольга Чабанівна з Долини, взяло участь 48 осіб. При помочі провідниці і курсанток в читальні відбулось кілька вистав. В серпні 1939 р. польська влада припинила діяльність „Просвіти". Поліція закрила домівку, а ключі віддала місцевому полякові Міхалові Жонсі, безпідставно зарештувавши дяка, щоб в такий спосіб застрашити українців.

В перших днях вересня 1939 р. через Лубну переходили перші польські втікачі, прямуючи на схід, з думкою, що там знайдуть захист. Минуло 18 днів і Польща лягла в руїнах.

По розвалі Польщі українці перейняли адміністрацію громади, солтисом став українець, заступником поляк. Молодь згуртована в УОТ ожививла культурно - національну працю. Але недовго то тривало, бо німецький окупант почав заводити свою жорстоку окупаційну політику. Почався набір молоді на примусові роботи в Німеччині, культурна праця занепадала.

Під кінець 1943 року поляки зорганізували підпілля, яке виконувало атентати на свідомих українців. З їхніх рук упав жертвою, у своїй хаті в Павлокомі, Микола Левицький — голова УДК в Динові. Біля Динова над Сяном вбили Карпа з Павлокомі, кооператора - книговода в Динові, коли ранком йшов він до праці. В 1944 р. в часі праці на залізниці Динів-Переворськ вбили свідомого українця мешканця Лубної, Левковича. Весною 1944 р. в дорозі з Динова до Глудна, під т. зв. Журавцем, упав від кулі терориста примірний, ідейний священик, о. Михайло Гайдук, якого за національно - освідомчу діяльність переслідувала курія Апост. Адм. Лемківщини, переганяючи з одної парохії до другої. В Лубній і околиці шалів терор польських боївок.

28-го липня 1944 р. через Лубну перейшли совєтські війська, а кілька днів після того розташувалась там частина запасного полку, яка стаціонувала в селі до лютого 1945-го року. Одним із завдань цієї частини було забирати хлопців до війська, вчити їх, як орудувати крісом, і слати на фронт. З Лубної забрали до 30 хлопців, і слід за ними пропав. Решта молоді поховалась від бранки по лісах і криївках.

По відході совєтського війська, 7-го березня 1945 року, ранком, польські озброєні банди з сіл: Гарта, Футома, Виробицька, Конколівка і інших, під проводом місцевих поляків почали терористичну акцію, мордуючи й грабуючи українське населення. Поділені на групи по 10 - 15 осіб, захоплювали вони по кілька хат, грабили, що попало, а чоловіків, які не вспіли сховатися чи втекти, вбивали. Місцеві поляки виконували подвійну ролю: самі мордували і чужим показували, де мешкають українці. Ф. 38 літ, був головним провідником на Лубну, як також Б. з місцевих поляків, а в терористичній акції брали ще участь: 26-літній Ч. А.; 27-літній М. І.; 22-літній К. Ю. :. К. Ж. з Долини; К. Х. Тоді згинуло найбільша кількість мужчин, бо напад був несподіваний, українці не знали, що діється, і не мали часу скритись.

Такий терор в селі тривав приблизно місяць. За цей час польські банди замордували до 150 осіб. Серед українців постав голод, бо поляки пограбували все, навіть бульбу з пивниць. Ситуація ставала грізною, бо терор, убивства і голод не припинювались. Місцеві поляки не давали ніякої помочі, ні захисту своїм сусідам - українцям. Коли одна українка з малими дітьми просила свого сусіда - поляка дозволу переночувати в його пивниці, той рішучо відмовив, і жінка з діточками пішла в корчі ночувати на снігу.

28-го серпня 1945 року вночі 45 молодим українцям з Лубна вдалося перейти за Сян до села Володж. Там була вже зорганізована „Самооборона", яка відбивала напади польських банд. Совєти з байдужністю поставилися до ганебної акції поляків, і аж коли одному українцеві з Лубної вдалось видістатися зі села і повідомити совєтську команду в Сяноці про події в Лубній, тоді команда вислала кілька вантажних авт до Лубна. Але було вже запізно, 150 українців замордували поляки.

15-го квітня 1945 р. большевики зорганізували підводи і вивезли українців до Сянока, а звідти по кількох тижнях в Західню Україну, в околиці Тернополя. Лубняни виїжджали з тим, що мали на собі, бо польські банди пограбували все можливе. По кривавому терорі і по переселенні українців з Лубної, місцеві поляки і зайди позабирали господарства українців, церкву і дзвіницю розібрали, а камінням вишутрували дорогу. Поляки мучили й мордували українців з Лубної в найбільш бестіяльський спосіб. Сімох українців — Андруса Максима, Бревка Семена, Дороцького Богдана, Трояна Івана, Трояна Олексу, Воловника Григорія, Виссика Павла — знайшли в стодолі Олекси Трояна, важко їх побили, опісля провели через село до Сяну, пов'язали колючим дротом і живих вкинули до ріки, де вони потопились.

К. Ю. разом з іншими бандитами замордував свойого сусіда Воловника Петра, його жінку Христину, їхню доньку Анну у їхній хаті. Згаданий молодий хлопець ходив до Воловника, говорив більше по-українськи, як по-польськи, бо мати його була українка, але під впливом шовініста ксьондза Майковського став найбільшим ворогом українців. По переселенні лубнян в хаті Михайла Воловника залишилась вдова Мелянія, дочка Мелянія і син Павло (обоє каліки — не могли ходити), Ева Васінько — коло 55 літ і Левкович Юлія (каліка). Вночі прийшов знову К. Ю. з бандитом в уніформі міліціянта, який звелів усім з хати виноситися. К. приобіцяв їх підвезти до Динова (5 клм. від Лубної), а там, мовляв, буде авто, яке їх відвезе на Україну.

„Тиждень Шевченка" в Саскатуні

З рамени Відділу КУК у Саскатуні, Саск., спільними силами та кооперацією усіх національних українських груп, на протязі тижня, було улаштоване величне свято у соті роковини смерти нашого Генія Тараса Шевченка.

Свято розпочалося виступами на радіопрограмі і телевізії, по церковних залях громад, в репрезентативних залях готелю Берборо, з бенкетом включно, виставкою Шевченкових творів в Головній Публічній Бібліотеці, а короною цього величавого свята, була мистецька імпреза у великій авдиторії „Капітоль Театру" 30 квітня.

На жаль, за браком місця, неможливо, весь перебіг вистави в деталях описати. Все ж таки, бодай в скороченню, подам на канву „живого фільму" нарис з цієї цікавої та небуденної імпрези з „живими" його учасниками на сцені...

Ще довго по концерті гомоніли люди, що це була не тільки рідкісна вистава, але й до того часу, ще й небувала в Саскатуні.

Великі збірні хори: мужеські й жіночі, якими диригували п. Іван Шевчук та пані Марія Ткачук, симфонічною оркестрою керував професор Еременко з Едмонтону, балет панни Надії Павличенко, жіночий квінтет, солісти, деклямації, танцюристи та прекрасна декорація, національні костюми, були на мистецькому рівні.

Талановитий хореограф п. Надія Павличенко старанно опрацювала поему „Причинна", а в своєму сольовому танечному виступі та з її ж „Балетом русалок", які несподівано на сцені з'являлися з Дніпра на беріг і туди ж зникали на фоні блакитної місячної ночі на Україні, дали чаруюче захоплення й вимову вдячности для виконавців і для мистця-творця оформленої мистецької декорації.

На цій великій імпрезі, де виступало більше, як 200 осіб, виступив також відомий наш кобзар — Павло Конопленко. Виступ кобзаря був попередньо оголошений на телевізійній програмі, в окремих летючках, а також і в англійській пресі, як „Саскатун Стар Фенікс" і його гостинний виступ був немов доповненням цілого Свята.

Ось підноситься куртина, бачимо село, на тлі якого, при дорозі, сидить кремезний запорозький козак з кобзою, неначе воскреслий з попелу віків козак Мамай, оточений дітьми й молоддю, яка задумливо слухає гри на кобзі та співу пісні: „Ой піду я лугом, лугом долиною"! Зміст твору і виконання дало публіці насолоду й захоплення.

Та кобза в руках кобзаря полонила серця протягом останніх літ на його концертах на американському континенті. Присмно привітати ще той факт, що рекорди нашого ж кобзаря уже випустила у вільний світ популярна компанія „Фолксвей Рекордс" у Ню Йорку, що є великим не лише мистецьким але і народнім здобутком.

Імпрезу закінчено „Заповітом" при імпровізованій могилі поета та складанням вінків на його пам'ятнику.

Театр був заповнений більше, як 1.500 особами. Захоплена публіка раділа цією імпрезою.

М. Г.

БАТЬКИ! Ключем до надійної майбутности дитини є в першу чергу набуття високої і професійної освіти. Забезпечіть її Вашій дитині вже на самих початках її життя, придбавши для неї студійну полісу УНСоюзу!

В поклоні Тарасові Шевченкові

Амстердам, Н. Й.

Заходом Шевченківського Комітету, що його очолює Всч. о. Лев Ліщинський, тутешня Громада відсвяткувала величаво 100-річчя смерти свойого Генія Т. Шевченка 21 травня, о год. 4-ій по пол. в найбільшій залі Амстердаму Джюньйор Гай Скул, при численній участі української спільноти Амстердаму й околиці та запрошених американських гостей.

Почався концерт американським гимном, що його відспівав п. Григорій Пасічник в супроводі оркестри „Арфа".

Мішаний хор відспівав „Заповіт" Шевченка в супроводі оркестри, а п. Стефанія Макаровська продеклямувала „Заповіт" в англійській мові. Свято відкрив голова Комітету Всч. о. Ліщинський, який подав ціль і значення цього свята. Тарас Шевченко залишив велику і непроминаючу цінність, цей ясний образ найвищої мети кожної нації—змаг до свободи і незалежности, а ця ідея стала проблемою всіх поневолених народів. Сьогодні ідея свободи, за яку боровся і карався Шевченко, стала символом боротьби для цілого світу і тому Конгрес ЗДА оцінив заслуги нашого Генія і одноголосно погодився на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні—як чемпіонові волі.

Після відкриття забрав слово мейор міста п. Франк Мартусело. В свойому привіті оцінив заслуги Т. Шевченка для української нації та проголосив свою проклямацію Шевченківського Дня, яка попереднього дня була проголошена в місцевій Радіовисильні та пресі.

Дальше слідували: реферат в анг. мові п. Тетяна Чучман, в якому коротко і змістовно запізнала чужинців з життям і творчістю поета. Мішаний хор проспівав три пісні до слів Шевченка—„Учітеся" (Котко), „Сонце заходить" (Роздольський) і „Розрита могила" (Котко) переплітані деклямаціями п. Нанси Мокра „Сонце заходить" в анг. мові та п. Іринея Юрчука, „Холодний Яр."

Другу частину програми започаткував інж. Тимотей Лаба святочною доповіддю, в якій добірними цитатами з творчости Шевченка запізнав присутніх з його особовістю та ідеями. Запрошений гість о. Франк Чернявський білоруської національности, виголосив привіт в білоруській мові та відчитав поему білоруського поета Янка Купали з 1909 р. „Пам'яті Т. Шевченка". Сольові точки виконали: на фортепіяно п. Дарія Семеген Піяно концерто ч. І. Чайковського та п. Ярослав Ліщинський на скрипці Е. Гріга: Соната ін Ц. Мінор при акомп. д-ра Р. Антемана. Пані Софія Ліщинська продеклямувала по мистецьки поему „Кавказ" Шевченка. Оркестра „Арфа" відограла „Садок вишневий" (муз. Гайворонський), Інтродукцію з опери „Запорожець за Дунаєм" та „Засяло сонце золоте" (муз. Недільського). Вкінці мішаний хор в супроводі оркестри відспівав „Реве та стогне" — Шевченка і співом національного гимну закінчено це небуденне свято.

Концерт пройшов з повним успіхом завдяки диригентові п. Вітовтові Боднарові, під якого проводом була підготована і виконана вся мистецька програма свята.

Місцевий Шевченківський Комітет складає щиру подяку всім виконавцям програми та всім, що причинилися до успішного переведення цього свята. Чистий дохід з концерту буде пересланий на будову Пам'ятника Шевченкові до Центрального Комітету. Д. О.

Виставка п'єси „На Білій Горі" в Ню Йорку

Батьки, діти та запрошені гості заповнили простору залю Української Католицької Школи св. Юра в Ню Йорку, в суботу вечером 20-го травня „На Білій Горі" — це назва п'єси, наскрізь оригінальної, що її написав відомий письменник - гуморист Іван Керницький, спеціяльно для вшанування 150-річчя від дня народження пробудителя Галицької Землі — о. Маркіяна Шашкевича (1811-1961).

Відбулися представлення і концерт у виконанні самими дітьми цієї школи, що нею можуть лише радіти і гордитись і діти - учні, і їхні батьки, які мають можливість враз із своїми діточками бути свідками того справді великого духового росту нашої молоді, отого квіту й майбутности нашого українського народу.

Невинна назва „На Білій Горі", а скільки вложено в її зміст епізодиків із дитячих років о. Маркіяна; скільки вплетено там того прекрасного змісту, що навчає, показує, розраджує і побуджує до добрих діл, самих учасників - виконавців — дітей, і слухачів-батьків, і всіх присутніх, що мали направду оцю велику й рідкісну нагоду насолоджуватися цією виставою і концертом.

Дієві особи п'єси „На Білій Горі" — це шестеро діток, учнів - учениць школи св. Юра, але участь в тій же п'єсі, побіч тих шести виконавців, брало ще понад сотню дітвори. І ця масовість та жива акція надавали цій імпрезі дійсної величности.

Перша частина цієї п'єси — це село Підлисся, де гурток дітей очікує приходу малого Маркіяна. Друга ж частина — це зустріч Маркіяна з діточками; а частина третя — це Маркіян та діти на Білій Горі. Акція жива від початку до закінчення. Треба подивляти оцю дисципліну і духову і фізичну, всіх дітей. Такої вистави та ще так бездоганно виконаної, мабуть, українська громада міста Ню Йорку ще ніколи не бачила! Це не перехвалки, — це істина, якою можемо тільки радіти; радіти враз із тими, що так гідно допомогли підготовити й виконати цю милу імпрезу, виставу і концерт „На Білій Горі".

Всі діти були в стилізованій українській народній ноші. Всі вони говорили по українськи. Пісні - веснянки, що їх підготовила учит. А. Книш, були гарно виконані й гармонізували з цілістю. Ми не могли б сказати всього, коли б не згадали, що величезний вклад у це Свято й його прецизне виконання вложили найбільше Сестри Василіянки, в руках яких спочивав весь провід, постановка й декорації. Також треба признати великий вклад учит. І. Близнака та дир. дитячого хору Ігоря Соневицького. Треба додати, що „Молитва Маркіяна", що так випала великою, належала перу відомої письменниці Лесі Храпливої.

Це направду признаня, що зовсім слушно підкреслив їх ще на сцені, після закінчення о д-р Юліян Катрій, парох та директор школи св. Юра в Ню Йорку. Він усім щиро та зворушено дякував, починаючи від автора п'єси, а кінчаючи на учасниках.

А ми хочемо ще додати: Щира подяка і вам, отче - парох! Ми свідомі того, що лише завдяки повному зрозумінню, співпраці та вашому шляхетному проводові наша школа є нашою українською католицькою школою, що навчає дітей наших рідної української мови; звичаїв, історії та любови до свого українського народу й пошани до наших традицій. Завдяки тій гармонії і співпраці, ми і діти наші, радіємо тими успіхами, що наступають по важкій праці, і за це все — наше признання і подяка!

М. Есче.

Айзенгавер і Ніксон критикують політику президента Кеннеді

Ню Йорк. — Нешенел Бродкастінг Компані передала одногодинну програму під заголовком „Льояльна опозиція", в якій передала зареєкордовані заяви республіканців про політику президента Кеннеді. Колишній президент Айзенгавер, заявив, що республіканці повинні бути вірними своїй виборчій програмі з 1960-го року і підкреслювати ті місця демократичної плятформи, які є шкідливі для ЗДА. Колишній віце-президент Ричард М. Ніксон казав, що дотеперішні демократичні успіхи є „дуже добрі", якщо оцінювати слова демократів, але вони є „дуже злі", коли їх оцінювати на основі діл. Сенатор Беррі Голдвотер твердив, що Кеннеді не зумів скласти сильної програми закордонної політики. Всі республіканці передбачають перемогу своєї партії у виборах до Конгресу в 1962 році. Виконний асистент голови Республіканського Крайового Комітету Гол Е. Шорт заявив, що президент Кеннеді починає вести у відношенні до СССР „політику однієї особи", яку колись вів Ф. Д. Рузвелт, який у переговорах у Тегерані із Сталіним „мовчки погодився на те, щоб незалежні балтійські країни Лотва, Литва і Естонія були окуповані СССР". Президент Рузвелт продав вільні народи під час другої світової війни комуністам, казав Шорт, а тепер демократичний президент сам переговорював із Хрущовим у Відні. Хрущов опублікував про зміст цих переговорів, а Кеннеді не згадав у своїй промові до американського народу, чого хоче Хрущов в справі Берліну. „Та не вже Кеннеді підготовляється віддати комуністам Берлін?" — запитує Шорт.

Емерити підтримують урядовий проєкт медичної допомоги

Ен Арбор, Мишиген. — Директор дослідного центру Мишиґенського університету д-р А. Кемпбелл, говорячи про висліди своїх дослідів, твердив, що хоч старші особи є в більшости консерватистами, то все ж таки вони підтримують урядовий законопроєкт про медичну допомогу старшим особам в рямках соціяльного забезпечення. Більшість емеритів є за те, щоб вони могли користати з медичної допомоги, коли перейдуть на емеритуру після 65-го року життя, або і вчасніше. Прибутки цих старших осіб є надто малі, тому вони підтримують кожну акцію за зменшення податків. Хоч число емеритів є досить велике, коло 15 мільйонів, то тяжко довести до того, щоб старші люди зорганізувалися якось, і щоб творили політичну силу. Представник Американської Федерації Праці Конґресу Індустрійних Організацій Чарлз Е. Оделл закликав політичних діячів, щоб вони вияснили старшим особам, яку політичну силу вони представляють, коли б тільки зорганізувалися.

Українська Літературно Мистецька Клюб
Ню Йорк, 149, 2-а Ев.

Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що на закінчення цьогорічного весняного сезону Клюбу, в п'ятницю 23-го червня ц. р. відбудеться вечір, присвячений „Доріжкам і шляхам творчости Іванни і Роми Прийм". Участь беруть: Ольга Соневицька — доповідь, Женя Лаврішко-Бундзок — сольоспів при акомпаніяменті Галі Клим, та Микола Понеділок — нарис на танкові теми. Початок о год. 8-ій веч.

● **У Південній Кореї** Лі В'юнг Чуль, найбагатший південно-корейський купець, що частинно здобув свій маєток завдяки чорному ринкові, заявив готовість віддати ввесь маєток до розпорядження нинішньому військовому урядові Південної Кореї для цілей відбудови краю. Його маєток обраховують на $30 мільйонів.

Життєве забезпечення це також ощадність. В потребі одержите позику на свою грамоту. Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі.

Короткі Вістки

● **Англійський військовий міністер** Герольд Воткісон заявив, що швидко буде офіційно проголошена згода ЗДА на закриття 5-ох американських військових баз в Англії. Деякі інші ще там залишаться.

● **Президент З'єдиненої Арабської Республіки** Гамаль Абдель Нассер приготовляє відповідь на листа, що його в минулому місяці дістав від президента Кеннеді в справі ізраїльсько-арабського спору. Зміст-ту листа Кеннеді до цього часу не оприлюднено.

● **Лондонський** „Дейлі Телеґраф" приніс вістку, наче б у Вашингтоні обмірковували проєкт визнання східньо-німецького комуністичного режиму та німецького-польського кордону на Одрі-Ніссі за ціну залишення Хрущовим в спокою Західнього Берліну. Речник державного департаменту у Вашингтоні цій вістці заперечив.

ПОВІДОМЛЕННЯ

КОНКУРС ЮНИХ АВТОРІВ ПРОДОВЖЕНИЙ ДО 30-ГО ВЕРЕСНЯ 1961 Р.

Идучи на зустріч побажанням батьків, педагогів і молодечих організацій, ОПДЛ продовжує проголошений у Шевченківському році конкурс юних авторів до 30-го вересня 1961 р., щоб у цей спосіб дати змогу якнайбільшій кількості дітей і юнацтва підготовитися і взяти участь у конкурсі писаними і мальованими працями на будь-які теми, зв'язані з життям і з літературною та малярською творчістю Т. Шевченка. Учасники літніх таборів і курсів зможуть теж взяти участь у конкурсі. Надсилані матеріяли мають бути означені гаслом (псевдом), а в залученій заклеєній коверті має бути крім гасла дійсне прізвище й адреса автора. Зверху коверти має бути написане гасло і рік народження автора. Всі автори і їхні праці будуть поділені на дві категорії: до 14 року життя і від 15 до 18 року життя. Рід і розмір праць довільні, включно з описом і враженнями в часі відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вінніпезі 8 — 9 липня ц. р., тощо. Адреса для надсилки праць:

"NASHYM DITIAM" — OPDL.
39 Jennings Avenue.
Toronto 9, Ont. — Canada.

Надіслані праці розгляне жюрі в складі: проф. В. Радзикевич — голова, ред. Б. Гошовський, проф. Т. Залеський, д-р Ю. Лисяк і письменник Л. Полтава — члени, а образотворчі праці розгляне жюрі в складі: д-р Б. Стебельський — голова і мистці: М. Левицький, А. Малюца, П. Мегик і П. Сидоренко — члени.

Уфундовані досі нагороди є такі: В-во „Книгоспілка" — Ню Йорк — „Історія України-Руси" М. Грушевського, „Історія української літератури" М. Грушевського, Повне видання творів І. Франка, Повне видання творів М. Коцюбинського, Твори М. Гоголя — 2 томи, „Герой передмістя" — повість І. Керницького, „1709" — істор. повість Л. Полтави, Сергій Литвиненко — мистецька монографія; В-во М. Денисюка в Шикаґо — Повне видання творів Т. Шевченка, 2 прим. повісти Г. Лагодинської „До сонця, до волі" і 2 пр. оповідання С. Парфанович „Вірний приятель"; В-во „Київ" д-ра Б. Романенчука в Филаделфії — 3 прим. альбомного видання „Слово о полку Ігореві" і 3 прим. альбомного збірника „Львів"; В-во „Євшан - зілля" 5 прим. мистецької монографії „В. Січинський"; Комітет видання „Археології України" проф. д-ра Я Пастернака в Торонті — 1 прим. цієї книги; В-во „Нашим дітям" — ОПДЛ дві бібліотеки вибраних творів дитячої і юнацької літератури; письменник Ол. Кобець і видавець М. С. Чорнокосинський у Боффало — 6 примірників декляматора - читанки „Сходить сонце"; Книгарня „Арка" в Торонті трилогію „Мазепи" Б. Лепкого; Книгарня „Плай" в Торонті — комплет українських пластинок за вибором. У признанні доцільности і ваги конкурсу уфундувало теж свою нагороду Наукове Т-во ім. Т. Шевченка ЗДА в формі 5 прим. „Вибраних творів" І. Франка. Передбачені ще дальші численні нагороди. На кошти друку „грамот нагороджених" юних авторів Українська Кредитова Спілка в Торонті жертвувала суму $50., а Кредитова Спілка при парохії Матері Божої Неустаючої Помочі в Торонті $25. Усім дотеперішнім фундаторам — жертводавцям Управа ОПДЛ складає цією дорогою свою сердечну подяку.

Якнайчисленніша творча участь наших дітей і юнацтва в конкурсі юних авторів це одна з найліпших форм культу нашого Генія і Духового Володаря України.

Торонто — Ню Йорк,
в травні 1961-го
Шевченківського року

Управа Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

БУВ БИ УБИВ СВОГО БАТЬКА... *Адольф Айхман, гітлерівський „міністер смерти", якого судить тепер ізраїльський суд в Єрусалимі, обвинувачуючи його у вбивстві 6,000,000 жидів на зайнятих Гітлером територіях Европи, почав зізнання у власній обороні. Айхман обстоює, що він був незначним урядовцем в гітлерівській урядовій машині і тільки виконував накази інших. Він заперечує свою особисту участь у вбивстві жидів, але заявив, що був би вбив свого батька, якщо б мав такий наказ.*

Айхман не признається до вини

Єрусалим. — Адольф Айхман, оскаржений у винищенні 6-х мільйонів жидів, як один з головних плянувальників і організаторів того народовбивства, рішуче не признається до вини. Почавши зізнавати в минулий вівторок 20 ц. м. з своєї клітки, Айхман заявив, що він приступив до націонал - соціялістичної партії тоді, коли ця партія ще нічого не казала про винищування жидів, а мала за єдине гасло — боротьбу проти Версальського договору. Айхман назвав „трагедією" пізніше рішення нацистської верхівки щодо винищування жидів та твердив, що він був „безсильний будь як впливати на це". Він впевняв, що ставився прихильно до сіоністичного руху й активно помагав еміґрувати жидам до Палестини. Словом, Айхман представляв себе тільки, як урядовця нижчої ранґи, сліпого виконавця волі своїх зверхників. Заперечив теж, наче б він був причетний до смерти жидівського юнака, схопленого в його саді в Будапешті ніби на крадіжі черешень.

Після 9-х тижнів розправи проти нацистського злочинця Адольфа Айхмана і однотижневої перерви, в минулий вівторок відновлено розправу, щоб закінчити „резюме" прокуратора й розпочати переслухання самого ж Айхмана. Загалом до цього часу переслухано 112 свідків, представлених прокуратором Гідеоном Гавзнером. Оборонець Айхмана д-р Роберт Серваціюс має зажадати скреслення з акту оскарження цілого ряду закидів, що їх ніби не зумів доказати Гавзнер. Зізнання Айхмана в характері свідка мають тривати 10 днів.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 24-го ЧЕРВНЯ 1961:

НЮАРК, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:00 веч., в Січовім Домі. Проситься прийти та забрати чеки-дивіденду. — М. П. Отрок, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. — І. Бурний, секр.

НЕДІЛЯ, 25-го ЧЕРВНЯ 1961:

КУРТІС БЕЙ, Мд. — Місячні Збори Б-ва св. Петра і Павла, Відд. 81, в церковній залі, де звичайно. На Зборах буде видача дивіденд. — А. Блавцяк, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Від. 217, в год. 2:00 по пол., в парохіяльній залі. — В. Колданський рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Піврічні Загальні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 105, в год. 3:00 по пол., в залі Української Громади, при 2051 Ровен вул. На Зборах, крім звідомлень, буде видача дивіденди. — Я. Ракочий, секр.

На сході ЗДА температура має бути нижчою від нормальної

Сютленд, Мериленд. — Федеральне бюро погоди передбачає в другій половині червня і першій половині липня температуру нижчу від нормальної в північно-східній половині ЗДА, а в західньо-північній вищу, як нормальна. При цьому треба пам'ятати, що в цьому часі повинна бути така пересічна температура в чотирьох головних районах ЗДА: Ню Йорк — 74.2; Шикаґо — 72.8; Денвер (Колорадо) — 70.5 і Сан Франсіско — 60.4. На схід від Океластих гір має бути холодніша погода від нормальної, а на захід від цих гір — тепліша. Найтепліше від нормальної погоди має бути над Тихим океаном, а найхолодніше в районі стейтів Ню Мексіко, Люїзіяна аж по Кароліну. На Заході і півночі має бути менше опадів, як нормально буває, а на північному сході скількість дощів мала б бути нормальна.

● **Большевики твердять**, що причиною втечі Рудольфа Нурєєва з балетної дружини Ленінградського оперного театру, що виступала в Парижі, і його просьби на політичний азиль у Франції, не була справа політичних переконань, а — любов. Нурєєв буцім-то закохався у 21-річній червоноволосій Клер Сен, доньці одного чілійського артиста-маляра, що живе постійно у Парижі.

● **Філіппінський** комуністичний партизан з руху „Гук", Франсіско Раквіль, оточений в минулому тижні, відстрілювався, відмовився піддатись, врешті пробував втікати і тоді його застрелили.

● **Президент вимагає**, щоб Конґрес ризначив $80 мільйонів на поліпшення масового транспорту в міських метрополіях і містах.

ТАРЗАН, ч. 4666. Боротьба продовжується!

Омет сильно замахнувся, сподіваючися розторощити череп свого противника... Але звинний дикун відбив удар...

І, у відплату, він напав!

Але Омета не легко було перемогти, і він, немов бугай, заатакував Ессара в живіт!